

Nåd vare med er och frid från Gud, vår Far, och Herren Jesus Kristus!

Bön: Käre Jesus, tack för att du har sått ditt Ord ibland oss så att vi har lärt känna dig! Var med oss idag och låt din Ande förklara Ordet så att det bär frukt i våra liv. Amen.

Evangelietext 5. söndagen efter trettondagen: Matt 13:24–30:

24 Han lade fram en annan liknelse för dem: "Himmelriket är som en man som sådde god säd i sin åker. 25 Men medan folket sov, kom hans fiende och sådde ogräs mitt bland vetet och gick sedan sin väg. 26 När säden växte upp och gick i ax, visade sig också ogräset.

27 Då gick tjänarna till sin herre och sade: Herre, visst sådde du god säd i din åker? Varifrån kommer då ogräset? 28 Han svarade: Detta har en fiende gjort. Tjänarna frågade honom: Vill du att vi ska gå och samla ihop det? 29 Nej, svarade han, då kan ni rycka upp vetet samtidigt som ni rensar ut ogräset. 30 Låt båda växa tillsammans fram till skörden. När skördetiden är inne, ska jag säga till skördemännen: Samla först ihop ogräset och bind det i knippen för att brännas. Men vetet ska ni samla in i min lada."

Herre, helga oss i sanningen. Ditt ord är sanning. Amen.

Bakgrund

Femte söndagen efter trettondagen infaller inte varje år. När den finns med, de år då påsken är sen, faller den ofta samman med kyndelmässodagen som numera firas den söndag som är närmast den 2 februari. I år låter vi kyndelmässodagen vika undan. Under Epifania, trettondagstiden, följer vi Jesus då han gör mäktiga under. I dag handlar det om hans undervisning, en väldigt viktig del av hans verksamhet. Temat är *Sådd och skörd*.

Hela kapitel 13 hos Matteus ägnas åt hans sättningsverksamhet. Han berättar liknelser. Han förklarar för sina lärjungar varför han undervisar i liknelser, *för de ser utan att se och hör utan att höra eller förstå* (v 13). Så citerar han

Jesaja som talar om folkets förhärdelse. Men så fortsätter han (v16):

Men saliga är era ögon som ser och era öron som hör.

Jesus kunde ännu inte träda fram i sin fulla härlighet. Ändå hände det att det blev en massrörelse och man ville med våld göra honom till kung, sin jordiska Messias. Därför händer det ofta att Jesus förbjuder dem som han botar att berätta om honom. Därför talar han bara i liknelser, för att folket inte är moget att höra hela sanningen.

Vanligen har Jesus framgång och drar till sig stora skaror, men i slutet av kapitlet berättar Matteus om hur hans egen hemstad Nasaret tar anstöt av honom.

Dagens liknelse är en av dem som Jesus förklarar för sina lärjungar, på samma sätt som den första i kapitel 13, liknelsen om de fyra slagen av åker som vi har om två veckor, på Sexagesima (Lukastexten). I v 36 berättas om hur de ber honom förklara dagens liknelse. Jesus säger då att åkern, där den goda säden sås ut, är världen. Den goda säden är rikets barn, ogräset är den ondes barn. Fienden är djävulen. Skördemännen är änglarna, som ska samla ihop de onda vid tidens slut. Då ska skiljedomen falla, men här i tiden får vi nöja oss med att onda och goda finns tillsammans.

Vårt ämne blir alltså: *Onda och goda tillsammans i världen.*

1. Det finns ingen ren människa och ingen ren församling. Renhet finns bara hos Jesus.

Liknelsen utgör en kraftig vederläggning av den svärmiska tanken att vi ska kunna bli syndfria, och att vi ska kunna bilda rena församlingar här på jorden.

Ända sedan syndafallet har den gamla ormen, djävulen, sått sin onda säd bland oss människor. Han lyckades förföra Eva och sedan också Adam med sin förvrängning av Guds ord. Så kom mord och bedrägerier in bland Adams barn, också bland de män som Gud hade utvalt att bli stamfäder för Frälsaren. Och så får vi alla dras med syndens lusta i vår kropp. Gud gav Mose sina bud för att människorna inte kunde leva rätt utan dem. Och inte ens

fast han gav dem buden kunde de följa dem. Då folket stod inför Sinai och hörde Guds lag föreläsa sa de med en mun: *Allt det här vill vi göra.* Men det dröjde inte länge förrän de svek storligen och fick Aron att göra en kalv av guld, som de menade var den gud som hade lett dem ut ur Egypten. Så måste Gud straffa dem.

Guds lag dödar oss och vår tilltro till oss själva. Den visar hur långt vi är från att följa Guds vilja. Paulus uttrycker det så här (Rom 3:19f):

Men vi vet att allt som lagen säger är riktat till dem som står under lagen, för att varje mun ska tystas och hela världen stå skyldig inför Gud. Ingen människa förklaras rättfärdig inför honom genom laggärningar. Vad som ges genom lagen är insikt om synd.

Varje mun ska tystas. Alla har syndat. Johannes säger (1 Joh 1:8):

Om vi säger att vi inte har synd, bedrar vi oss själva och sanningen finns inte i oss.

Ingen finns som är ren inför Gud. Djävulen har sått ut ond säd, sitt drakgift i oss, så att vår gamla köttsliga natur är ovillig att följa Guds ord och vår tunga är snabb att uttala förbannelser och ont tal.

Utan den renhet som Jesus har, som han visade i sitt rena och syndfria liv, som han låter oss få bära frukten av när vi döps i hans namn, och som vi genom tron får äga som vår egen, så skulle vi höra till dem som änglarna rycker upp och kastar i den brinnande ugnen på den yttersta dagen. Men han har friköpt oss från helvetet och djävulens makt genom att han offrade sig på korset. Han led i stället för oss, som är fulla av synd och drakgift, och därmed är vi frikända i domen genom tron på honom.

Genom dopet och tron har vi fått del av Jesu renhet. Vi som är döpta till Kristus har klätt oss i honom. Vår synd är övertäckt och den ska inte döma oss. Vi får ta till oss av Jesu ord: *Saliga är era ögon som ser och era öron som hör.* Genom hans nåd har vi fått en lust att följa Jesus och lyssna till Guds lag, en ny människa som är född av Anden. Så gäller för en kristen uttrycket: samtidigt rättfärdig och syndare.

Salig i Jesus jag är – o gläd dig, mitt syndiga hjärta! – salig i Frälsaren kär, salig på jorden ren här, salig fast synder jag bär, salig i Gud.

Men varför blir jag då inte kvitt den gamla, onda naturen i mitt kött? Det är för att ogräset inte ska rensas bort förrän på domens dag. Vi är sådana att vi behöver den här striden i vårt kött så länge vi lever här på jorden.

Det ger oss också ett visst svar på frågan varför vi ser lidande och död ibland oss. Vi får inte hela svaret på frågan varför det onda får vara kvar. Men vi får veta att Gud har sin plan. Gud tillåter inte att ogräset rycks upp nu. Djävulen har ännu en viss makt att förstöra, fast det sker bara så långt Gud tillåter. Men på den dagen, när den yttersta domen faller, då ska det vara definitivt slut med ondskan.

Det onda finns också mitt i våra kristna församlingar. Det finns förargelser och missämja, därför att det ogräs som djävulen har sått också finns bland kristna. Särskilt där Guds ord predikas rent och klart sätter djävulen in sin draksådd. Det är därför som det verkar som om splittringar drabbar bekännelsetrogna församlingar mer än avfallna församlingar och kyrkor. Djävulen behöver ju inte anstränga sig där människor redan gått bort från Guds ord. Men där Guds ord om Frälsarens gärning för att ta bort världens synder är verksamt, där har han bråttom med sin draksådd. Luther säger i Stora galaterbrevskommentaren (i anslutning till 5:11):

Därför skulle jag icke gärna vilja, att påve, biskopar, furstar och svärmeandar vore överens med oss. Sådan endräkt skulle nämligen vara ett säkert tecken på att vi förlorat den rätta läran. Kort sagt, kyrkan måste lida förföljelse, när hon lär evangeliet rent. - - -

På evangeliets framgång måste därför med nödvändighet följa korsets stötesten. I annat fall har man icke träffat djävulen ordentligt utan endast klappat honom litet. Om han verkligen angripes, ligger han icke stilla, utan då ställer han till med ett förfärligt oväsen och vänder upp och ned på allting.

En ren församling får vi uppleva först i himlen. Där ska allt ont vara borta. Där behöver vi

inte råka ut för frestelser i vårt kött, där behöver vi inte råka ut för besvikelser då kära vänner överger oss, där behöver vi inte uppleva angrepp på vår tro.

2. Ogräset ska bekämpas med Guds ord

Men hur ska vi då motarbeta denna draksådd? Jesus ger oss ett klart besked: båda slagen måste växa tillsammans intill skördetiden. Lika lite som vi kan utrota syndagiftet ur våra jordiska kroppar, lika lite kan vi fullständigt rensa vår gemenskap från alla djävulens försåtliga attacker.

Det har man ändå försökt göra på olika sätt. Den romersk-katolska kyrkan gick till hårt angrepp mot evangeliet, särskilt efter Luthers tid. Den försökte med vapenmakt rensa bort det som de ansåg vara kätterier. En del av reformationstidens radikala rörelser försökte också utrota kätterier med våld. Så försökte också statskyrkan göra när väckelser uppstod på 1800-talet. Då förbjöd man Guds ords sammankomster i hemmen och hotade dem med landsförvisning som bröt mot detta s k konventikelplakat.

Vi ska inte slå ihjäl villolärarna eller på annat sätt bruka våld, utan bekämpa dem med Guds ord. De måste få finnas i världen. Paulus skriver (1 Kor 11:19): *Det måste finnas partier bland er, för att visa vilka av er som håller provet.*

Men det finns en absolut gräns: vi får inte låta villolärarna komma på våra predikstolar. Vi har fått klara bud att vi ska ta oss till vara för falska profeter och dra oss ifrån dem. Vi ska inte rycka upp dem med rötterna, alltså döda dem med svärd, men vi ska utrota dem från våra församlingar med Guds ord.

Vi måste noga skilja mellan kärleken i livet och omsorgen om Guds ord. Jag vill ta ännu ett citat från Luthers Stora galaterbrevskommentar (till 5:9):

Läran är icke vår utan Guds. Vi äro endast hans kallade tjänare. Därför kunna vi icke uppgiva eller förändra en enda prick i den. Livet åter är vårt. Vad livet angår kunna därför sakramenterarna icke fordra något av oss, som vi icke skulle vilja eller t. o. m.

böra underkasta oss, medgiva och fördraga, så länge blott läran och tron icke äventyras.

Luther jämför Guds ords lära vid en matematisk punkt. Den är odelbar. Vi har inte rätt att tumma på Guds ord och ändra något. Men när det gäller vårt liv, då ska vi vara ödmjuka, då ska vi böja oss, då ska vi underkasta oss och ha fördragsamhet. Då gäller det som Jesus lärde oss: vänd andra kinden till, gå två mil när någon ber dig gå en mil.

Därför behöver vi noggrant studera Guds ord. Vi behöver ha det hos oss varje dag och läsa det under bön om den Helige Andes ledning och förklaring. Det ska leva så starkt i oss att våra reflexer blir inställda enligt det. Och när han säger något, då ska vi lyda.

Nu kanske vi då frågar: hur ska vi då göra med dem som lär annorlunda, och om de redan har tagit sig upp i predikstolarna? Ska vi då bara lyfta fram det sanna evangeliet och inte bestraffa och tillrättavisa?

Här har vi ett bra svar i bekännelseskrifterna, Konkordieformeln (SD, 14):

För att bevara den rena läran och bibehålla en fast grundad och Gud behaglig endräkt i kyrkan är det nödvändigt att icke blott rätt driva den rena sunnda läran, utan även tillbakavisa dem, som motsäga den och lära annorlunda. 1 Tim. 3, Tit. 1. Ty trogna herdor böra, såsom Luther säger, dels föra sina får på bete och föda dem, dels skydda dem för ulvarna, så att de taga sig till vara för främmande röster, Joh. 10, och skilja det kostbara från det värdelösa, Jer 15.

Vi kan inte stillatigande låta den falska lärans ogräs konkurrera med den sunnda läran. Då tar den överhanden, så som ogräset lätt förkväver vetet i åkern. Vårt nej till villfarelsen ska vara starkt och absolut. Bibeln säger att vi ska dra oss ifrån dem som lär falskt. Johannes skriver i sitt andra brev att vi inte ska ta emot dem och hälsa dem välkomna. Därför kan vi inte gå in i samverkan med dem som tillåter falska lärare bland sig. Det är kärlekslöst, både mot de falska lärarna själva och deras åhörare, att inte svinga Andens svärd mot dem. Men vi ska inte försöka utrota dem med våld. De falska lärarna ska inte avrättas som man ibland har gjort i historien. Det är Guds sak att fälla den

yttersta domen. Kanhända ska de ännu inse sin dårskap och omvända sig.

Vi kan inte skapa rena församlingar här på vår jord. Det kommer alltid att finnas hycklare, låtsaskristna, som bär ett sant kännetecken på att vara en kristen. Sådana hälsar vi därför som kristna bröder och systrar i våra församlingar, även om de i själva verket enligt Jesu ord är ogräs. Redan nu vet Gud vilka det är, men vi vet inte. Först på den sista dagen ska det bli klart vem som håller provet. Då ska Gud sända sina änglar för att skilja ogräset från vetet. Det vi kan veta i dag är vem som avger en rätt bekännelse. Därför är det bekännelsen som avgör vilka som vi räknar som kristna bröder och systrar.

Och så fortsätter vi att be att alla ska vara ett, att också de som nu inte delar vår gemenskap ska göra det. Vi fortsätter, som Judas skriver i sitt brev (v 3):

... att mana er fortsätta kämpa för den tro som en gång för alla har överlämnats åt de heliga.

Därför ber vi (F G Hedberg, SH 92):

O Herre Gud, låt nådens ord
förjaga otron från vår jord!
Fräls själarna ur Satans gap,
gör slut på Sions fångenskap!

Ryck bort med nådens gudakraft
vartenda rov den onde haft,
och värna med ditt fasta ord
din egen, återlösta hjord!

Amen.